VD-kommentar per 2026-08-31

Avser: Västerbottensteatern AB

Måluppfyllelse mot uppdrag i ägardirektiv och bolagsordning under perioden

(Beskriv hur bolaget arbetat mot uppdrag i ägardirektiv och bolagsordning under perioden. Redovisa mål i bolagets verksamhetsplan som relaterar till uppdrag i ägardirektiv – ange både verksamhetsmål och finansiella mål. Ange även i vilken utsträckning som målet uppfyllts, samt kommentera eventuella avvikelser.)

Uppdrag i ägardirektiv/bolags-ordning	Mål i verksamhetsplan samt indikatorer/resultatmått	Målnivå 2026	Bedömning/prognos om måluppfyllelse: *Kommer uppfyllas helt, Kommer uppfyllas delvis, Kommer inte uppfyllas*	Kommentar/avvikelser
Producera, presentera teater och annan scenisk konst i kommunen och länet	**Strategiskt mål: Publiken** *Västerbottensteaterns föreställningar lockar en större publik som är mer varierat sammansatt och som speglar hela samhället. Varje säsong tillkommer publik och deltagare som möter Västerbottensteatern för första gången.*		Kommer uppfyllas delvis	

	Indikatorer: • Antal produktioner • Antal spelade föreställningar • Publikantal teaterföreställningar	 • Antal produktioner 9 st • Antal spelade föreställningar 320 st • Publikantal 30 000		Per 2026-08-31 • 5 st produktioner, 1 Improviserad melodifestival, och 9 mindre improvisations- och berättarföreställningar • Totalt antal föreställningar: 152 st • Totalt publikantal: 10 954 st
Främja, Stärka och utveckla teater och annan scenisk konst i kommunen och länet	**Strategiskt mål: Kontexten** Kulturupplevelser öppnar för nya världar, vidgar människors sinnen och är en nyckel för det demokratiska samtalet. Västerbottensteatern är en stark kulturpolitisk röst och en självklar del i samhällsutvecklingen, lokalt, regionalt och nationellt. Genom föreställningar, pedagogik och olika främjandeinsatser stärker, utvecklar, förnyar och tillgängliggörs teatern och scenkonsten i länet. Indikatorer: • Deltagarantal programaktiviteter	 • Deltagarantal 13 000	Kommer uppfyllas helt	 Per 2026-08-31 • Totalt antal deltagare på programpunkter, samtal och främjandeaktiviteter 4 693 st.

Teater- och scenverksamheten ska kännetecknas av kvalitet, mångfald, jämställdhet, tillgänglighet, attraktionskraft	**Strategiskt mål: Kvalitet** Verksamheten vid Västerbottensteatern genomsyras av hållbarhet – ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Vi verkar i ständig utveckling med fokus på kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet. **Strategiskt mål: Kontexten** Kulturupplevelser öppnar för nya världar, vidgar människors sinnen och är en nyckel för det demokratiska samtalet. Västerbottensteatern är en stark kulturpolitisk röst och en självklar del i samhällsutvecklingen, lokalt, regionalt och nationellt. Genom föreställningar, pedagogik och olika främjandeinsatser stärker, utvecklar, förnyar och tillgängliggörs teatern och scenkonsten i länet. Indikatorer: • Användning av checklista vid produktionsbeslut • Fysisk tillgänglighet beaktas vid våra egna arrangemang	Indikatorer för måluppfyllelse 2026: • Användning av checklista vid varje produktionsbeslut • Beakta fysisk tillgänglighet vid samtliga egna arrangemang, samt tillse att det finns ljudförstärkning /	Kommer uppfyllas delvis	Per 2026-08-31 • Har använts vid samtliga beslut • Fysisk tillgänglighet och tillgänglighet för publik med hörselnedsättning har

	• Ljudförstärkning/syntolkning /textning • Publika beläggningsmål per produktion	syntolkning vid samtliga egna produktioner inomhus • Genomföra analys och sätta beläggningsmål per produktion.		beaktats vid samtliga egna arrangemang. • Syntolkning har skett vid 2 olika föreställningar • Varje produktion har bedömts och fått ett eget beläggningsmål. Beläggningsmålen har uppfyllts i 3 av 5 produktioner. Sammantaget ligger beläggningen på ca 60% av total publikkapacitet.
Teatern ska särskilt främja berättande	Indikatorer: • Besökare berättarfestivalen • Övriga arrangemang med inriktning på berättande • Deltagande i nationella och internationella nätverk	• Besökare berättarfestivalen 6 000 • Deltagare/publik övriga arrangemang 2 000 • Utveckla pilotformat förnya målgrupper • Aktivt deltagande 1 nätverk	Kommer uppfyllas helt	Per 2026-08-31 • BF genomförs i oktober • Arrangemang inriktning berättande 744 deltagare • Pilotprojekt med deltagare som utbildade sig i muntligt berättande inom ramen för feriearbete. • Pilotprojekt med nytt tema under Berättarkraft. Deltagande med programpunkt på den

				internationella festivalen FEST, samt styrelserepresentation i föreningen FEST.
Teatern ska verka för regionalt, nationellt och internationellt utbyte i form av samverkan, gästspel och tvärkulturella samarbeten	Västerbottensteatern har flera samarbeten lokalt, interregionalt, nationellt och internationellt. Fokus för dessa samarbeten är både föreställningsutbyten och verksamhetsutveckling. Indikatorer: • Antal produktioner gästspel • Samverkan med andra scenkonstinstitutioner, fria grupper och branschorganisationer .	Indikatorer för måluppfyllelse 2026: • Antal produktioner gästspel 20 (exkl. de gästspel som endast visas under Berättarfestivalen) • Samverkan med andra scenkonstinstitutioner, fria grupper och branschorganisationer 7 (5+2) • Värd för en ny scenkonstfestival med internationella gästspel	Kommer uppfyllas helt	Per 2026-08-31 • Presenterat 10 gästspelsproduktioner. 7 st planerade återstår samt ett antal gästspel under Berättarfestivalen. • Samverkan med 5 scenkonstinstitutioner och fria grupper. Styrelserepresentation i landets två branschorganisationer Länsteatrarna och Svensk Scenkonst. • Genomfört värdskap för den internationella scenkonstfestivalen REACT

Västerbottensteatern ska med beaktande av ändamålet i bolagsordningen: Utveckla, förnya och tillgängliggöra den professionella teatern och scenkonsten	**Strategiskt mål: Konsten** *Konsten som presenteras av Västerbottensteatern är en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Relevant i samtiden, med målsättning att beröra alla som tar del av den.* Indikatorer: • Andel produktioner och projekt som arbetar med gränsöverskridande metoder • Andel nyproduktioner	Indikatorer för måluppfyllelse 2026: • 2 produktioner/projekt som arbetar med gränsöverskridande metoder • Andel nyproduktioner, 67%	Kommer uppfyllas helt	• 2 produktioner genomförda med gränsöverskridande metoder • Uppnådd andel 60%. Samtliga produktioner planerar genomföras.
Västerbottensteatern ska med beaktande av ändamålet i bolagsordningen: Vara nära medborgarna genom att bedriva verksamhet i hela länet	Indikatorer: • Andel föreställningar och programaktiviteter som sker utanför verksamhetsorten • Antal produktioner som turnerar • Antal projekt i länet	• Andel föreställningar och programaktiviteter, 30 % • Andel produktioner som turnerar, 6 st • Genomförande av projekt Utveckling av länets berättare	Kommer uppfyllas helt	Per 2026-08-31 • Utanför verksamhetsorten: 20% • Hittills har 3 produktioner turnerat • Projekt i länet genomförs under hösten

Västerbottensteatern ska med beaktande av ändamålet i bolagsordningen: Utveckla verksamhet för barn och unga	Indikatorer: • Andel föreställningar med barn och unga som målgrupp • Antal produktioner med barn och unga som målgrupp • Antal projekt/produktioner som har barn och unga som deltagare	• Andel föreställningar 40% • 4 produktioner har barn och unga som målgrupp • Inom amatörteateruppdraget är Västerbottensteatern en part i projektet LÄNK för unga ensembler. • Pilotprojekt genomförs med deltagare som utbildade sig i muntligt berättande inom ramen för feriearbete. • I årets stora vårproduktion medverkar minst 3 barn/ungdomar	Kommer uppfyllas helt	Per 2026-08-31 • Andel föreställningar 59% inkl. sommarteater • 3 produktioner för barn och unga, ytterligare 1 i höst. • Amatörteaterfestivalen LÄNK genomförd i Skellefteå. • Pilotprojekt genomfört med deltagare som utbildade sig i muntligt berättande inom ramen för feriearbete. • 3 medverkande barn/ungdomar i teaterns stora vårproduktion

Väsentliga händelser

Verksamhetsåret 2026 har hittills präglats av hög aktivitet och ett konstnärligt ambitiöst program. De produktioner och större verksamhetsinsatser som planerats har genomförts eller är under genomförande. Året innebär en hög andel nyproduktioner, nya konstnärliga format och omfattande samarbeten. Detta ligger i linje med bolagets strategiska inriktning och uppdrag att utveckla och förnya den professionella scenkonsten.

Samarbetet med Riksteatern har fortsatt att växa. Under våren genomfördes den internationella scenkonstfestivalen REACT och under 2026–2027 genomförs två samproduktioner. Dessa samarbeten skapar konstnärliga utvecklingsmöjligheter, stärker Västerbottensteaterns nationella och internationella position och möjliggör större produktioner genom delade resurser. REACT har samtidigt detta år tagit betydande personella och organisatoriska resurser i anspråk inom bland annat planering, marknadsföring och genomförande.

Årets tydligaste verksamhetsmässiga avvikelse är publikutfallet. Bolaget kommer inte att nå det generella publikmål som satts på 30 000 besökare. Utifrån vårens utfall och nuvarande prognoser för återstående del av året beräknas det totala publikantalet i nuläget uppgå till drygt 21 000 personer. Åtgärder genomförs under hösten för att öka publikutfallet, men bedömningen är att det blir svårt att nå högre än cirka 23 000 besökare.

Avvikelsen är betydande och har därför analyserats särskilt. Analysen visar inte på en enskild förklaring utan på flera faktorer som under året samverkat i samma riktning. Vissa större produktioner har haft lägre beläggning än prognostiserat, samtidigt som produktionsupplägget begränsat möjligheten att spela andra föreställningar med hög efterfrågan. Därtill har såväl REACT som ordinarie gästspel haft lägre publikvolymer än förväntat. Erfarenheterna används nu för att utveckla arbetet med publikprognoser och stärka sambandet mellan konstnärliga val, publikutveckling, produktionskapacitet och ekonomi.

Parallellt har bolagets ekonomiska förutsättningar fortsatt att försvagas. Problematiken med den differens som finns mellan uppräkningar av anslag och ökade personalkostnader innebär ett strukturellt kostnadsgap. Därtill påverkas verksamheten av ökade kostnader, bland annat för transporter och tekniska tjänster. Sammantaget innebär utvecklingen en fortsatt press på bolagets långsiktiga ekonomiska handlingsutrymme. Under de senaste åren har detta hanterats bland annat genom organisationsförändringar, effektiviseringar och prioriteringar. Bedömningen är att organisationen inte kan minskas ytterligare i omfattning utan att det får konsekvenser för bolagets förmåga att fullgöra sitt uppdrag. Det utesluter inte fortsatta förändringar av organisation, arbetssätt eller kompetenssammansättning. Tvärtom innebär förändrade krav och förutsättningar att bolaget behöver utveckla och delvis ställa om sin kompetens för att möta framtida behov.

Samtidigt arbetar bolaget med att bredda intäktsbasen. Exempelvis har samarbetet med organisationer som arbetar med våldsprevention i år resulterat i ett fortsatt samarbetsavtal med Länsförsäkringar, vilket stärker bolagets externa finansiering.

Västerbottensteaterns revisorer har rekommenderat bolaget att tillsammans med ägarna se över modellen för driftsbidrag och tydliggöra villkoren för bidragen, så att osäkerheter i metoden för intäktsredovisning kan undanröjas. Frågan behöver därför hanteras i fortsatt dialog mellan bolaget och ägarna.

Erfarenheterna från det publika och ekonomiska läget ligger till grund för arbetet med verksamhetsplanen 2027–2029. En central utvecklingsfråga är att stärka sambandet mellan konstnärliga val, publikutveckling, produktionskapacitet och ekonomi. Ambitionen är att fortsatt kunna göra modiga konstnärliga val, men med bättre underbyggda antaganden om publikpotential, spelperioder och resursbehov.

Resultatanalys och finansiella risker

Biljettintäkterna kommer under året att understiga budgeterad nivå till följd av det lägre publikutfallet. Avvikelsen är framför allt kopplad till lägre antal publik än prognostiserat för vissa större produktioner, festivalen REACT och gästspelsverksamheten.

Bolaget arbetar under återstående del av året med åtgärder för att öka publik och biljettintäkter. Samtidigt sker en bevakning av kostnader för att säkra ett resultat i balans, utan att äventyra redan beslutad verksamhet.

Den långsiktiga ekonomiska utmaning som beskrivits i tidigare rapportering kvarstår. Det statliga anslaget har för 2026 räknats upp med 0,62 procent samtidigt som löne- och pensionskostnaderna ökar med cirka 3 procent. Då personalkostnaderna utgör över 70 procent av bolagets kostnadsmassa innebär utvecklingen en fortsatt urholkning av det ekonomiska handlingsutrymmet.

Ekonomisk prognos för innevarande räkenskapsår:

Trots lägre biljettintäkter än budgeterat är nuvarande bedömning att bolaget kan redovisa ett resultat i nivå med budget för helåret. Detta förutsätter fortsatt kostnadskontroll under återstående del av året. Utfallet per augusti påverkas också av att antalet speltillfällen på turné minskat, att det budgeterade utrymmet för tekniska tjänster inte helt har tagits i anspråk, samt att bolaget erhållit en gåva.

Bedömningen är att andelen egenfinansiering kommer att kvarstå i nivå med 2025, när minskade biljettintäkter balanseras av en motsvarande ökning av andra övriga intäkter.

På längre sikt kvarstår den strukturella ekonomiska utmaningen där kostnadsutvecklingen överstiger uppräkningen av bolagets offentliga finansiering. Detta begränsar successivt handlingsutrymmet och förstärker behovet av prioriteringar, effektiv samverkan och utveckling av kompletterande finansiering.

Framtiden

Arbetet med verksamhetsplanen för 2027–2029 pågår. Utgångspunkten är att Västerbottensteatern även framöver ska kunna förena konstnärlig utveckling och mod med en stark regional närvaro, relevans för publiken och en långsiktigt hållbar verksamhet. I arbetet har ett antal strategiska utvecklingsområden identifierats med fokus på **publikutveckling, finansiering, samverkan och konstnärlig utveckling**. En central fråga i det fortsatta arbetet är vilka organisatoriska förmågor som behöver stärkas för att bolaget ska kunna möta förändrade förutsättningar och samtidigt värna kärnuppdraget.

Erfarenheterna från 2026 visar särskilt behovet av att utveckla bolagets förmåga inom publikutveckling och prognostisering. Publikperspektivet behöver integreras tidigare i produktionsprocessen och kopplas tydligare till konstnärliga val, målgrupper, kommunikation, spelperioder och produktionskapacitet. Årets utfall innebär inte att den konstnärliga ambitionen ska minska, utan att bolaget behöver bli bättre på att kombinera konstnärligt risktagande med kunskap om och långsiktiga relationer till olika publikgrupper.

En annan central del är organisationens förmåga att möta den snabba tekniska utvecklingen och förändrade kompetensbehov. Västerbottensteatern kommer därför, i samarbete med trygghetsstiftelsen TRS, att under en treårsperiod genomföra kompetensstärkande insatser inom bland annat digitalisering, AI, kommunikation och ledarskap. Satsningen förväntas stärka såväl medarbetarnas som organisationens förmåga att utveckla arbetssätt och använda nya verktyg och därigenom bidra till att rusta bolaget för framtida kompetens- och verksamhetsbehov.

Bolaget har också initierat ett samarbete med Norrlandsoperan och Wasa Teater kring en ansökan till Interreg Aurora med inriktning på hållbar scenkonst. Samarbetet omfattar bland annat implementering av Theatre Green Book och utveckling av mer hållbara former för turnerande scenkonst. Projektet skulle, om ansökan bifalls, ge möjlighet att kombinera konkret verksamhetsutveckling med kompetensuppbyggnad och erfarenhetsutbyte över organisations- och landsgränser.

Samtidigt behöver bolagets långsiktigt ekonomiska handlingsutrymme stärkas. Ökad kompletterande finansiering, strategiska samarbeten och tydligare prioriteringar blir viktiga för att kunna uppfylla bolagets hela uppdrag när kostnadsutvecklingen överstiger uppräkning av den offentliga finansieringen. De projekt som nu initieras är exempel på hur extern finansiering och samverkan kan användas för att bygga kompetens och utvecklingskapacitet som bolaget inte har möjlighet att finansiera fullt ut inom ordinarie anslag.

Bolagets kapacitet påverkas samtidigt av ökade krav på redovisning, uppföljning och regelefterlevnad. Samtidigt som den bidrar till en professionalisering av verksamheten, innebär det en särskild utmaning för ett mindre bolag. När nya administrativa uppgifter tillkommer utan motsvarande resurser riskerar de att successivt minska utrymmet för kärnverksamhet och strategisk och konstnärlig utveckling. I verksamhetsplansarbetet blir därför prioritering och organisatorisk kapacitet viktiga frågor, men också en fortsatt dialog med ägarna om balansen mellan styrning, uppföljning och resurser för uppdragets genomförande.

Västerbottensteatern behöver också förhålla sig till en större samhällelig kontext. Kulturens och scenkonstens roll i totalförsvaret och den civila beredskapen är en fråga som fått ökad aktualitet. För Västerbottensteatern aktualiserar detta frågor om såväl verksamhetens egen beredskap och kontinuitet som scenkonstens betydelse för demokrati, yttrandefrihet, sammanhållning och ett motståndskraftigt samhälle. Bolaget behöver därför följa

utvecklingen och delta i dialogen om vilken roll kulturinstitutionerna förväntas ha i beredskapsarbetet och vilka förutsättningar som krävs för att kunna ta ett sådant ansvar.

Bolaget fortsätter slutligen att utveckla sin regionala närvaro och sina samarbeten med andra aktörer. Förutsättningarna för lokala arrangörer att köpa och ta emot professionell scenkonst är fortsatt en viktig fråga, eftersom arrangörsledets ekonomiska förmåga direkt påverkar möjligheten att nå medborgare i hela Västerbotten.

Checklista för dokument som ska bifogas per augusti 2026:

Vi har lämnat in samtliga efterfrågade dokument tidigare.

	Verksamhetsplan för år 2026 (inklusive finansiella mål)
	Internkontrollplan för år 2026
	Uppföljning av verksamhetsplan per augusti 2026 (i förekommande fall)
	Uppföljning av internkontrollplan per augusti 2026 (i förekommande fall)

Datum: 2026-09-08

VD:s underskrift:

Challa Gustavsson